

Határozatok Tára

YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2011. december 8.¹

C-1/11. sz. ügy

**Interseroh Scrap and Metals Trading GmbH
kontra
Sonderabfall-Management-Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH (SAM)**

(A Verwaltungsgericht Mainz [Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Környezetvédelem — Hulladékszállítás — 1013/2006/EK rendelet — Információk, amelyeknek a zöld listán szereplő hulladék szállítását kísérniük kell — Bizalmas kezelés — Hatály”

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel² módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³ értelmezésére vonatkozik.
2. A Verwaltungsgericht Mainz (Németország) négy kérdést terjeszt a Bíróság elé, amelyek lényegében arra irányulnak, hogy a rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében előírt információszolgáltatási kötelezettséget korlátozhatja-e az üzleti titok védelméhez való jog.
3. A jelen ügyben a Bíróság feladata tehát az, hogy tanulmányozza a rendelet 18. cikkének (4) bekezdésében az információk bizalmas kezelését előíró rendelkezésekre történő utalás hatályát, és megvizsgálja, hogy miként biztosítja az uniós jog az üzleti titok védelméhez való jogot, majd, adott esetben, összevesse azt a környezetvédelmi szabályozás által előírt információszolgáltatási követelményekkel.
4. A jelen indítványomban be fogom mutatni azon okokat, amelyeknél fogva az az álláspontom először is, hogy azon rendelkezések, amelyekre a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése utal, nem alkalmazhatók a szállítási folyamat résztvevői közötti kapcsolatokban, továbbá hogy e rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely az üzleti titok védelméhez való joggal kapcsolatos okoknál fogva korlátozza a hulladék címettségének a hulladék termelőjére vonatkozó, az említett rendelet VII. mellékletében foglalt dokumentum 6. pontjában előírt információkhoz való hozzáférését, végül pedig hogy a fent említett rendelkezések összhangban állnak az elsődleges joggal.

I – A jogi háttér

A – Az uniós jog

5. Az EK 175. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott rendelet célja, hogy olyan eljárások harmonizált rendszerét hozza létre, amelyek által a hulladék szállítása a környezet védelmének biztosítása céljából korlátozható.

¹ — Eredeti nyelv: francia.

² — HL L 140., 114. o.

³ — HL L 190., 1. o., a továbbiakban: rendelet.

6. E rendelet hatályon kívül helyezi és felváltja az 1993. február 1-jei 259/93/EGK tanácsi rendeletet,⁴ amely hatályon kívül helyezte az 1984. december 6-i 84/631/EGK tanácsi irányelvet.⁵

7. Ezen új szabályozás célja többek között a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának és ártalmatlanításának ellenőrzéséről szóló, 1989. március 22-én Bázelen aláírt – és a Közösség részéről az 1993. február 1-jei 93/98/EGK tanácsi határozattal⁶ jóváhagyott – egyezmény mellékletét képező hulladéklisták módosításainak, valamint a hulladékok hasznosítási célú, határokat átlépő szállításának felügyeletéről szóló C(92) 39 végleges határozatot felülvizsgáló C(2001) 107 végleges Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tanácsi határozat tartalmának átvétele.

8. E célból a rendelet a hulladékszállítás tekintetében alkalmazandó eljárásokat és szabályokat határozza meg főként a szállított hulladék típusa, az exportáló állam és a hulladék célállomása függvényében, valamint aszerint, hogy ártalmatlanításról vagy hasznosításról van-e szó.

9. Közelebbről a rendelet a hulladékok veszélyességének függvényében a hulladékok, következésképpen pedig a vonatkozásukban követendő ellenőrzési eljárás három kategóriáját állítja fel. Így az említett rendelet III. melléklete meghatározza a zöld listát, amely az olyanak tekintett hulladékokat tartalmazza, amelyek csak elhanyagolható kockázatot jelentenek az emberi egészségre és a környezetükre szállításuk folyamán. E hulladékok főszabály szerint kizárólag információszolgáltatási eljárás hatálya alá tartoznak. E rendelet IV. melléklete, az úgynevezett „sárga” lista, az olyan hulladékokat sorolja fel, amelyek kockázatot jelentenek az emberi egészségre és a környezetre, és amelyek egy – szigorúbb –, előzetes értesítési és írásos beleegyezési eljárás hatálya alá tartoznak. Végül az említett rendelet V. melléklete a legveszélyesebb hulladékok nem nevesített listáját tartalmazza, amelyek exporttilalom hatálya alá tartoznak.

10. A rendelet 3. cikkének (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a zöld listán szereplő, hasznosításra szánt hulladékok⁷ Európai Unión belüli, harmadik országokon vagy nem harmadik országokon keresztül történő szállítására az említett rendelet 18. cikkében meghatározott általános információs követelmények vonatkoznak.

11. A rendelet 18. cikkének értelmében:

„(1) A 3. cikk (2) és (4) bekezdésében említett [helyesen: említett és szállításra szánt] hulladékokra az alábbi eljárási rendelkezéseket kell alkalmazni:

- a) Az ilyen hulladékok nyomon követésének segítése érdekében a küldő ország joghatósága alá tartozó, a szállítást szervező személy köteles biztosítani, hogy a hulladékot a VII. mellékletben szereplő dokumentummal kísérik.
- b) A szállítást szervező személy a szállítás megkezdése előtt, valamint a hasznosító intézmény, laboratórium vagy a címzett a hulladék megérkezésekor köteles aláírni a VII. mellékletben szereplő dokumentumot.

[...]

4 — Az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló 1993. február 1-jei 259/93/EGK tanácsi rendelet (HL L 30., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 176. o.).

5 — A veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának az Európai Közösségen belüli felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló, 1984. december 6-i 84/631/EGK tanácsi irányelv (HL L 326., 31. o.).

6 — HL L 39., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 18. kötet, 301. o.

7 — Valamennyi ártalmatlanításra szánt hulladék egy szigorúbb, az e rendelet 1. fejezetében előírt előzetes értesítési és írásos beleegyezési eljárás hatálya alá tartozik.

(3) A tagállamok nemzeti jogszabályaikkal összhangban, ellenőrzési, végrehajtási, tervezési és statisztikai célokra kérhetik az (1) bekezdésben említett információ szolgáltatását az e cikk hatálya alá tartozó szállításokra vonatkozóan.

(4) Az (1) bekezdésben említett információt bizalmasan kell kezelni, ha a közösségi és nemzeti jogszabályok ezt megkövetelik”.

12. A rendelet VII. melléklete, amelyre e rendelet 18. cikke utal, felsorolja azon információkat, amelyeknek a hulladékszállítványokat kísérniük kell, és azt írja elő, főként a 6. pontban, hogy a hulladék termelőjével kapcsolatban (eredeti termelő, új termelő vagy begyűjtő) fel kell tüntetni annak nevét, címét, ügyintézőjét, telefonszámát, faxszámát és e-mail címét.

B – A nemzeti jog

13. A Németországi Szövetségi Köztársaság Alkotmánya (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) a gazdasági tevékenység szabad gyakorlására vonatkozó 12. cikke és a tulajdonhoz való jogra vonatkozó 14. cikke rendelkezéseinek értelmében vett üzleti titkokra vonatkozó információk bizalmas kezelését írja elő. Az ítélkezési gyakorlat értelmében valamely vállalkozás beszerzési forrásai üzleti titkoknak minősülnek, amelyek az alapvető jogok védelmének hatálya alá tartoznak.

14. Az 1013/2006 rendelet és a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának és ártalmatlanításának ellenőrzéséről szóló, 1989. március 22-én Bázelen aláírt egyezmény⁸ végrehajtásáról szóló 2007. július 19-i törvény⁹ 5. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a rendelet 18. cikkének hatálya alá tartozó szállítványokkal kapcsolatban, összefüggésben a rendelet 37. cikkének (3) bekezdésével, 38. cikkének (1) bekezdésével, 40. cikkének (3) bekezdésével, 42. cikkének (1) bekezdésével, 44. cikkének (1) bekezdésével, 45. cikkével, 46. cikkének (1) bekezdésével, 47. cikkével vagy 48. cikkével is, a szállítást szervező személynek, amennyiben lehetséges, ki kell töltenie a rendelet VII. mellékletében szereplő űrlapot.

II – Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15. Az alapeljárás ellenérdekű felei az acél- és fémhulladék-kereskedelemre szakosodott Interseroh Scrap and Metal Trading GmbH (a továbbiakban: Interseroh), és a Rheinland-Pfalz Land területén a különleges hulladékszállítványok felügyeletéért felelős Sonderabfall-Management-Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH (SAM).

16. Az Interseroh, közvetítő kereskedői minőségében, a zöld listán szereplő hulladékot vásárol termelőktől vagy begyűjtőktől, majd azt továbbértékesíti acélművek, öntödék és kohók számára oly módon, hogy az árut a termelőtől vagy a begyűjtőtől közvetlenül a címzettnek szállítja.

17. E kereskedelmi gyakorlat két különböző, a közvetítő kereskedő és a hulladéktermelő, illetve e kereskedő és a címzett közötti szerződés megkötése révén ölt testet.

18. A rendelet 18. cikke (1) bekezdése a) pontja rendelkezéseinek alkalmazásában az Interseroh köteles az ugyanezen rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentumban feltüntetni különböző, a hulladék termelőjének azonosítását lehetővé tevő információkat.

8 — Gesetz zur Ausführung der Verordnung (EG) Nr. 1013/2006 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 14. Juni 2006 über die Verbringung von Abfällen und des Basler Übereinkommens vom 22. März 1989 über die Kontrolle der grenzüberschreitenden Verbringung gefährlicher Abfälle und ihrer Entsorgung.

9 — BGBl. 2007 I, 1462. o.

19. Az Interseroh ügy ítéli meg, hogy e kötelezettség alapján az üzleti titkainak körébe tartozó, beszerzési forrásaira vonatkozó információk közzétételére kényszerül, ami álláspontja szerint azzal a következménnyel jár, hogy ügyfelei számára lehetővé teszi a termelővel való közvetlen kapcsolatfelvételt, kizárva ezzel őt a hulladék hasznosításának piacáról.

20. E társaság a fenti okból határozott úgy, hogy saját magát jelöli meg a rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentum 6. pontjában termelőként vagy begyűjtőként, vagy hogy egyáltalán nem tölti ki e mezőt, mivel a termelő vagy begyűjtő valódi kiléte álláspontja szerint mindenképpen kiderül a szállítólevélből és a mérlegelési jegyzőkönyvből, amelyeknek ugyancsak kísérniük kell a szállítmányt.

21. Miután egy 2009. május 7-én tartott ellenőrzést követően a SAM pénzbírságot szabott ki az Interserohhál szemben, ez utóbbi keresetet indított a Verwaltungsgericht Mainz előtt annak megállapítása iránt, hogy közvetítő kereskedőként nem kötelessége ügyfelével szemben a hulladéktermelő kilétének megjelölése.

22. A Verwaltungsgericht Mainz ügy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

- „1) A szállítási folyamat résztvevőire is irányadó-e a [...] rendelet [...] 18. cikkének (4) bekezdése?
- 2) Ha nem: az üzleti titok védelme érdekében korlátozza-e az elsődleges közösségi jog az említett rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a hatályát?
- 3) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az üzleti titok védelme érdekében korlátozza-e az említett rendelet 18. cikkének (4) bekezdése a szállítást szervező személyeknek a [rendelet] 18. cikk[ének] (1) bekezdése szerinti azon kötelezettségét, hogy a[z e rendelet] VII. melléklet[é]ben szereplő dokumentumban a hulladék címzettje számára megnevezze a hulladéktermelőt vagy -begyűjtőt?
- 4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az érdekek (üzleti érdekek egyrésről, környezetvédelem másrésről) eseti mérlegelésétől függ-e a korlátozás mértéke?”

III – Elemzés

A – Előzetes észrevételek

23. Az előterjesztett kérdések megválaszolását megelőzően hasznosnak vélem a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett jogi tényeknek, valamint az általa tisztázni kívánt jogi problémák természetének a vizsgálatát.

1. A kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett jogi tények

24. A nemzeti bíróság előadja, hogy noha a hulladék termelőjére vagy begyűjtőjére vonatkozó információk bizalmas kezelését a hulladékszállításra irányadó német jogszabályi rendelkezések nem követelik meg, e bizalmas kezelést előírja ezzel szemben a Németországi Szövetségi Köztársaság Alkotmánya, 12. és 14. cikkének egymással összefüggésben értelmezett rendelkezéseinek alkalmazásában, mivel általánosságban elismert, hogy valamely vállalkozás beszerzési forrásai üzleti titoknak minősülnek, amely az alapvető jogok védelmének hatálya alá tartoznak. Az Alkotmánynak ezen, a nemzeti bíróság által nyújtott bemutatását vitathatatlan tényként fogom kezelni.

2. A kérdések tárgya és terjedelme

25. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, abból az előfeltevésből kell kiindulni, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése az e rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében előírt információk bizalmas kezelését kizárólag azzal a feltétellel teszi lehetővé, hogy azt az uniós és nemzeti jogszabályok egyaránt megkövetelik. A kérdést előterjesztő bíróság ezen elemzését e 18. cikk (4) bekezdése angol és francia nyelvű változatának a rendelet 21. cikkével való összehasonlítására alapítja, amely „közösségi vagy nemzeti” jogszabályokra utal.

26. Tényként kezelve, hogy a német jogszabályok megkövetelik a beszerzési forrásokra vonatkozó információk bizalmas kezelését, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, azt kell megvizsgálni, hogy az uniós jogszabályok ugyancsak megkövetelik-e az ilyen bizalmas kezelést.

27. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság az üzleti titoknak a rendelet 18. cikke (4) bekezdése által lehetővé tett védelmének terjedelmével, valamint az elsődleges jogi szabályok tartalmával és az alapügy megoldása céljából történő esetleges alkalmazásával kapcsolatban tesz fel kérdést.

28. Más megfogalmazásban a Verwaltungsgericht Mainz arra keres választ, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése maga tartalmazza-e az ugyanezen rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében előírt információk hulladék címettel való közlésére vonatkozó kötelezettség korlátozását, és ennek hiányában következik-e egy ilyen korlátozás az elsődleges uniós jogból és az uniós jog általános elveiből.

29. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik azon kérdések tárgyának a meghatározása, amelyeket elő kíván terjeszteni. Egyedül az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult ugyanis az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélni azt, hogy egyrészt az ítélethozatala szempontjából szükséges-e az előzetes döntéshozatal, másrészt a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e.¹⁰

30. Úgy vélem, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy noha a kérdések tárgya formálisan a rendelet 18. cikke (1) és (4) bekezdésének értelmezése, a Verwaltungsgericht Mainz, amikor második kérdésével az elsődleges jognak az e rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettség terjedelmére gyakorolt hatásával kapcsolatos kérdést tesz fel, szükségszerűen kételyeket táplál e rendelkezés érvényességével kapcsolatban, miáltal a kérdés tárgya szükségszerűvé teszi az érvényesség vizsgálatát.

31. Azt javaslom a Bíróságnak, hogy a jelen ügy vizsgálatát kezdje az első, a harmadik és a negyedik kérdéssel, amelyek mindegyike a rendelet 18. cikke (4) bekezdése rendelkezéseinek az értelmezésére vonatkozik, és amelyek tekintetében egyetlen választ indítványozok majd. Ezt követően térek rá a második kérdésre, amelynek tárgya e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének az üzleti titok védelméhez való joggal való összeegyeztethetősége, amely közvetve tehát az érvényesség vizsgálatát is szükségessé teszi. A kérdések ilyen sorrendben történő vizsgálatát álláspontom szerint az is indokolja, hogy valamely jogi aktus érvényességének vizsgálata szükségszerűen előzetes értelmezést igényel.

B – Az első, a harmadik és a negyedik kérdésről

32. A kérdést előterjesztő bíróság első, harmadik és negyedik kérdésével arra kéri a Bíróságot, hogy foglaljon állást a rendelet 18. cikke (4) bekezdésének hatálya tárgyában, amely az e cikk (1) bekezdésében említett információk bizalmas kezelését írja elő, „ha a közösségi és nemzeti jogszabályok ezt megkövetelik”.¹¹

10 — Lásd a C-316/09. sz. MSD Sharp & Dohme ügyben 2011. május 5-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-3249. o.) 21. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

11 — A francia nyelvű változatban az ige többes számban áll, míg az alany egyes számú. Az angol nyelvű változat az alábbi kifejezést használja: „where this is required by Community and national legislation”.

33. A kérdést előterjesztő bíróság tehát azt feltételezi, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdését kötelezettséget keletkeztető rendelkezésnek kell tekinteni, amelynek alkalmazási körét pontosítani szükséges annak meghatározása céljából, hogy e rendelkezés csak harmadik felekre vonatkozik, vagy a hulladékszállítási folyamat résztvevőit ugyancsak érinti.

34. E logika mentén haladva a belga, az osztrák és a portugál kormány ugyanezen cikk (4) bekezdését a (3) bekezdéssel hozza összefüggésbe, következképpen úgy véli, hogy a (4) bekezdés azon szabályozásokra utal, amelyeket a vizsgálat, az alkalmazás ellenőrzése, a tervezés és a statisztika céljából információkat bekérő hatóságok tekintetében alkalmazni kell. Az e szabályozásokra történő utalás tehát kizárólag az információknak a tagállamok érintett illetékes hatóságai általi bizalmas kezelését szabályozó rendelkezésekre vonatkozhat.

35. Az Interseroh ezzel szemben, a rendelet 18. cikke (4) bekezdésének szövege, az e cikkben belüli, külön bekezdésben való elhelyezkedése és rendeltetése alapján, amely az üzleti titok biztosítása, azt állítja, hogy az információk bizalmas kezelésének kötelezettsége a szállítási folyamat résztvevőire is vonatkozik.

36. Az Európai Bizottság, köztes álláspontot képviselve, úgy véli, hogy a bizalmas kezelés kötelezettsége nemcsak a tagállamok érintett illetékes hatóságai tekintetében alkalmazandó, hanem a hulladékszállításban részt vevő vállalkozások tekintetében is, ám kizárólag harmadik felekkel fennálló kapcsolataikban, mivel e vállalkozások egymás között szerződés útján határozhatják meg az információk nem engedélyezett közlésének joghatásait.

37. Mielőtt javaslatot tennék a válasz tekintetében, hasznosnak vélem, hogy előjáróban két pontosítással éljek a rendelet 18. cikke (4) bekezdésének tulajdonítandó értelmezéssel kapcsolatban.

38. Elsőként meg kell jegyezni, hogy e rendelkezés önmagában nem keletkeztet semmiféle bizalmas kezelési kötelezettséget, amelynek alkalmazási körét vizsgálni kellene.

39. E rendelkezés szerepelt már korábban, noha egy kissé eltérő – kizárólag a nemzeti szabályozásra utaló – megfogalmazásban, a 259/93 rendeletben is, amely 11. cikkének (2) bekezdése előírta, hogy a hulladékszállításra vonatkozó információkat „a hatályos nemzeti jogszabályoknak megfelelően bizalmasan” kell kezelni.

40. Meg kell állapítani, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése, az általa felváltott 259/93 rendelet 11. cikkének (2) bekezdéséhez hasonlóan, maga nem keletkeztet semmiféle bizalmas kezelési kötelezettséget, hanem az (1) bekezdés szerint közölt információk bizalmas kezelésével kapcsolatban mindössze a vonatkozó uniós jogi rendelkezések és hatályos nemzeti rendelkezések alkalmazására utal. Az információk bizalmas kezelése tehát olyan kivételként értelmezendő, amely valamely különös szabályozás elfogadásához van kötve.

41. Másodsorban nem hiszem, hogy az „és” kötőszó alkalmazásából azt a következtetést kellene levonni, hogy a bizalmas kezelést az uniós jogszabályoknak és a nemzeti jogszabályoknak együttesen kellene előírniuk.

42. Igaz, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdését egybe lehet vetni ugyanezen rendeletnek a bejelentésekhez való nyilvános hozzáférésről szóló 21. cikkével, amely előírja, hogy a küldő ország vagy a célország illetékes hatóságai megfelelő eszközökkel – például az interneten – nyilvánosan hozzáférhetővé tehetik a szállítási bejelentésekről szóló tájékoztatást, melyekhez hozzájárultak,

„amennyiben ez a tájékoztatás nem számít bizalmasnak a nemzeti vagy [12] közösségi jogszabályok szerint”. E cikk tehát e két tényezőt a „vagy” kötőszó használata révén egyértelműen vagylagos tényezőként említi, míg a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése az „és” kötőszót használja.

43. Mindazonáltal az „és” kötőszó nyelvészeti szempontból akár kumulatív, akár disztributív jelentéssel bírhat, és azt azon szövegösszefüggésben kell értelmezni, amelybe illeszkedik.¹³ A hulladékszállításról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettervezet¹⁴ 19. cikke (6) bekezdésének szövegezése más volt, mivel azt írta elő, hogy az (1) bekezdése szerint közölt információkat „a hatályos közösségi és nemzeti jogszabályoknak megfelelően” bizalmasan kell kezelni. A rendelet 18. cikkének (4) bekezdése által követett célkitűzésre tekintettel úgy vélem, hogy az „és” kötőszót nem lehet akként értelmezni, hogy kettős igényt támasztana. Álláspontom szerint elegendő, hogy a nemzeti jogszabályok az információ bizalmas kezelését követeljék meg, de természetesen szükségszerű, hogy e nemzeti jogszabályok megfeleljenek az uniós jognak, és az ezen 18. cikk (4) bekezdése által tett utalás hatálya alá tartozzanak.

44. Vagyis a nemzeti és uniós jogszabályok alkalmazásával kapcsolatban e cikkben foglalt fenntartás hatályát kell pontosabban megvizsgálni.

45. E vizsgálat során szem előtt kell tartani, hogy a bizalmas kezeléshez való jog nem elvként, hanem épp ellenkezőleg, kivételként került kimondásra, amely tehát szigorúan értelmezendő.

46. Az általam javasolt értelmezési szabály megfelel a Bíróság ítélkezési gyakorlatának, amely a C-233/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. június 26-án hozott ítéletben¹⁵ úgy ítélte meg, hogy a francia törvény túlságosan általános, amennyiben lehetővé teszi az azon indokkal történő megtagadást, hogy az információ hozzáférhetővé tétele „általános jelleggel” sérti „a törvény által védett titkokat”. A törvény kötelezővé teszi, hogy minden egyedi esetben mérlegeljék a hozzáférhetővé tétel által szolgáltat közérdeket a hozzáférés megtagadása által szolgáltat érdekekkel.¹⁶

47. A rendelet 18. cikke (4) bekezdésének hatályára vonatkozó kérdés két további alkérdésre oszlik.

48. Az első az, hogy azok a rendelkezések, amelyekre a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése utal, korlátozzák-e a hulladék termelője nevének az e rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentum 6. pontjában való feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget.

49. A második az, amennyiben az első alkérdésre nemleges válasz adandó, hogy e rendelkezések igazolhatják-e, hogy a termelőre vonatkozó, a rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentumban említett információt ne közöljék a hulladék címetzettjével.

1. A közvetítő kereskedőnek a rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentum 6. pontjának kitöltésére vonatkozó kötelezettségéről

50. Úgy vélem, megerősíthetem, hogy a rendelet 18. cikkének rendelkezéseiből egyértelműen következik, hogy e cikk (4) bekezdése nem enged eltérést az említett cikk (1) bekezdésében előírt kötelezettség alól. E két rendelkezés tárgya ugyanis nem azonos, mivel az egyik az információs szolgáltatást írja elő, míg a másik ezen információ kezelésének módját pontosítja. Más szóval a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése kizárólag akkor alkalmazható, ha az információt, e cikk (1) bekezdésének megfelelően, előzetesen feltüntették az e rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentumban.

12 — Kiemelés tőlem.

13 — Lásd azzal kapcsolatban, hogy a Bíróság milyen értelmezést ad a „vagy” kötőszó alkalmazásának, a C-304/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-6263. o.) 83. pontját.

14 — A Bizottság által 2003. június 30-án ismertetett javaslat (COM(2003) 379 végleges).

15 — A C-233/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. június 26-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-6625. o.)

16 — Lásd a C-266/09. sz., Stichting Natuur en Milieu és társai ügyben 2010. december 16-án hozott ítéletet (EBHT 2010., I-13119. o.).

51. Ez az értelmezés következik magának a rendelet 18. cikke (1) és (4) bekezdésének szövegéből.

52. Megfelel továbbá a rendelet által előírt rendelkezések általános rendszerének, amely kizár a hulladéktermelőre vagy -begyűjtőre vonatkozó információk szolgáltatására vonatkozó kötelezettség alól minden kivételt, amennyiben a szállítást szervező személy kereskedő. A rendelet VII. melléklete 3. lábjegyzete kifejezetten pontosítja, hogy ha a szállítmányt szervező személy nem a termelő vagy a begyűjtő, úgy a termelőről vagy a begyűjtőről ugyancsak információt kell szolgáltatni. E pontosításnak nem lenne értelme, ha e rendelet 18. cikkének (4) bekezdését akként kellene értelmezni, hogy lehetővé teszi a közvetítő kereskedő számára, hogy ne tüntesse fel a termelő vagy a begyűjtő adatait. Így a rendelet, noha kifejezetten tekintetbe veszi azon kereskedelmi modellt, amelyen az InterseroH tevékenysége nyugszik, ezen egyedi esetben semmiféle eltérést nem tesz lehetővé.

53. A fenti megfontolások fényében annak a következtetésnek a levonását javaslom tehát, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése semmiféle eltérést nem tesz lehetővé a szállítást szervező személy e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt azon kötelezettsége alól, hogy gondoskodjék a hulladékoknak az említett rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentummal való ellátásáról.

54. Úgy vélem következésképpen, hogy egy olyan kereskedő, mint a jelen esetben az InterseroH, nem mentesülhet azon kötelezettsége alól, hogy e dokumentum 6. pontjában feltüntesse a hulladék termelőjének vagy begyűjtőjének nevét és adatait, többek között azzal a kifogással, hogy ugyanezen információk szerepelnek más dokumentumokban, így a szállítólevélben vagy a mérlegelési jegyzőkönyvben.

55. Annak meghatározása marad tehát hátra, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése fenntartja-e olyan rendelkezések alkalmazását, amelyek, anélkül, hogy a szállítást szervező személyt mentesítenék az említett dokumentum 6. pontjának kitöltésére vonatkozó kötelezettség alól, korlátozzák, mégpedig a beszerzési források titkosságának védelméből eredő indokok folytán, ezen információknak a hulladék címezettjével való közlését.

2. A hulladék címezttjének a hulladék termelője vagy begyűjtője kilétéről való tájékoztatására vonatkozó kötelezettségről

56. Álláspontom szerint a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése nem értelmezhető sem a belga, az osztrák és a portugál kormány által alkalmazott megszorító, sem az InterseroH által javasolt kiterjesztő megközelítés alapján. Úgy vélem, a Bizottság által szorgalmazott köztes értelmezést kell elfogadni, mégpedig az alábbi indokok folytán.

57. Igaz, hogy úgy tűnik, e rendelkezés főszabályként azon uniós jogi rendelkezésekre vagy nemzeti rendelkezésekre utal, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára a környezeti információkhoz való hozzáférés szabadságának a 2003. január 28-i 2003/4/EK¹⁷ európai parlamenti és tanácsi irányelvben kimondott elvétől való eltérést.

58. Ezen értelmezést megerősíti a rendelet (23) preambulumbekzdése, amely pontosítja, hogy a tagállamokat fel kell kérni annak biztosítására, hogy – az 1998. június 25-i, a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal¹⁸ jóváhagyott egyezménynek megfelelően – az illetékes hatóságok megfelelő módon tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé a szállításokról szóló bejelentésekre vonatkozó tájékoztatást, „amennyiben ezek az információk nem bizalmasak a nemzeti vagy közösségi jogszabályok szerint”.

17 — A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló irányelv (HL L 41., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 375. o.).

18 — HL L 124., 1. o.

59. A 2003/4 irányelv, amelynek pontosan az a célja, hogy az uniós jogi rendelkezéseket ezen egyezményrel összhangba hozza, 4. cikke (2) bekezdésének d) pontjában akként rendelkezik, hogy a tagállamok előírhatják a környezeti információ kérésének visszautasítását, ha az információ közzététele hátrányosan befolyásolná a következőket: „üzleti titok vagy intézményi titok, amennyiben e jelleget nemzeti vagy közösségi jogszabály írja elő a jogos gazdasági érdekek védelme céljából, beleértve a statisztikai titok és az adótitok megőrzéséhez fűződő közérdeket”.

60. E két különböző rendelkezés összevetéséből a belga, az osztrák és a portugál kormányhoz hasonlóan azt a következtetést vonom le, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése azon rendelkezésekre utal, amelyek eltérést engednek a hatóságok birtokában lévő környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférés jogának elve alól.

61. Egyébiránt a Bizottság 2011. április 12-i, többek között a rendelet 18. cikkének és VII. mellékletének alkalmazására vonatkozó jelentése¹⁹ szerint a tagállamok által a rendelet végrehajtásával megbízott hatóságok által legáltalánosabban elfogadott jelentés úgy tűnik, ez.

62. Úgy vélem mindazonáltal, hogy az ezen cikkben tett utalás terjedelme szükségképpen tágabb. Meg kell állapítani ugyanis, hogy az említett cikk (4) bekezdésének szövegezése általános, és e bekezdés önálló és különböző ugyanezen cikk (3) bekezdéséhez képest, amely az információknak a tagállami hatóságokkal történő közléséről szól. Ezen kettős megfontolás, amely úgy a rendelet 18. cikke (4) bekezdésének megfogalmazásán, mint a bekezdésnek az e cikkben belüli elhelyezkedésén alapul, álláspontom szerint kizár bármiféle túlzóan megszorító értelmezést.

63. Úgy vélem tehát, hogy azon rendelkezések, amelyekre a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése utal, alkalmazhatók valamennyi olyan személy tekintetében, akik birtokában lehetnek a rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében említett információknak, azaz nem kizárólag a célország vagy a külső ország hatóságai, hanem a hulladékszállításban részt vevő valamennyi természetes vagy jogi személy tekintetében.

64. Mindazonáltal, álláspontom szerint a rendelet 18. cikkének (4) bekezdése a szállítás résztvevői tekintetében kizárólag harmadik felekkel fennálló kapcsolataikban alkalmazható, egymás közötti kapcsolataikban nem, mivel e rendelkezés nem engedélyezheti egy kereskedő számára, hogy információkat hallgasson el a hulladék címzettje elől. Emellett két érv szól.

65. Az első érv a rendelet általános rendszerén nyugszik, amelynek számos rendelkezése szerintem összeegyeztethetetlennek tűnik a kereskedő azon lehetőségével, hogy elhallgassa a címzett elől a termelő azonosítására vonatkozó információkat.

66. A rendelet egyetlen dokumentum használatát írja elő, amelynek tartalmát VII. mellékletében határozza meg, és nem tartalmaz semmilyen vaglyagos rendelkezést, amely lehetővé tenné két eltérő, az ellenőrző hatóságnak, illetve a címzettnek²⁰ szánt dokumentum, illetve csak az ellenőrző hatóság által dekódolható kóddal ellátott dokumentum használatát. E tekintetben szeretném pontosítani, hogy ellentétben a belga kormány álláspontjával, a rendelet 26. cikkének (3) bekezdése, amely mindössze annak lehetőségéről rendelkezik, hogy az ugyanezen rendelet VII. mellékletében említett dokumentum elektronikus formában is létrehozható, ha a szállítás során bármikor olvashatóvá tehető, egyáltalában

19 — A jelentés elérhető a Bizottság honlapján, angol nyelven: Assessment and guidance for the implementation of EU waste legislation in Member States. E jelentés 23. oldalán ez szerepel:

„In the majority of cases »confidentiality« pursuant to Article 18(4) is interpreted as compliant with data protection law requirements throughout data management by [Competent Authorities]. Ireland is the only Member State which interprets the legislation in a way that »persons who arrange the shipment« (box 1) may omit the information on consignee and recovery facility by referring to the exporter. Box 2 and 7 in this case will be filled with »Confidential – please refer to box 1«.”

20 — Az említett bizottsági jelentés 14. lábjegyzetében csak a szlovén hatóság nyilatkozott akként, hogy két űrlap használatát is elfogadja („Slovenia declares that it can also accept if there are two Annex VII documents for the same shipment. In the first could be the data about the producer and in the second the data about recovery, so that you can get all required data” [25. o.]).

nem tűnik úgy számomra, hogy lehetővé tenné a hulladéktermelőre vonatkozó adatok eltitkolását. Azt sem hiszem, hogy a Bíróság feladata lenne, hogy az uniós jogalkotó helyébe lépjen, és maga rendelkezzen olyan mechanizmusokról, amelyek lehetővé teszik a hulladéktermelő kilétének a hulladékok címzettje részére történő közzétételének elkerülését.

67. A rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja egyébiránt akként rendelkezik, hogy a rendelet VII. mellékletében szereplő dokumentumot a hasznosító intézmény, laboratórium és a címzett a hulladék megérkezésekor köteles aláírni, míg a rendelet 20. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy a 18. cikkének (1) bekezdése értelmében közölt információt a címzett és a hulladékot átvevő létesítmény a szállítás megkezdésének időpontját követően legalább három évig köteles megőrizni. A címzett mint a dokumentum aláírója és birtokosa, nem kaphat csonka változatot kézhez.

68. Az érvek második csoportja a rendelet hatékony érvényesülésére vonatkozik.

69. Először is, a rendelet a tagállamokat teszi felelőssé a hulladékszállításra vonatkozó ellenőrzési intézkedések alkalmazásáért, és pontosítja, hogy ezen intézkedések körébe tartoznak azon szűrőpróbaszerű ellenőrzések is, amelyek nemcsak kezdetben, a termelőnél, a birtokosnál vagy a bejelentőnél, a szállítás során, de a célállomáson, a címzettnél vagy az intézménynél is végezhetők. Ezen ellenőrzések, a hulladék fizikai ellenőrzésén túl, a dokumentumok vizsgálatát és a résztvevők kilétének megerősítését is magukban foglalják.

70. E rendelkezésekből az következik, hogy a célállam hatóságainak a hulladék érkezési helyén el kell tudniuk végezni az ellenőrzéseket. Ezen ellenőrzések hatékonyságának feltétele, hogy e hatóságok hozzáférhessenek a címzettnél ahhoz az egyetlen olyan dokumentumhoz, amelynek különböző információs mezői teljes egészében ki vannak töltve.

71. Ezen túl meg kell állapítani, hogy a rendelet, a környezetvédelmi szabályozás egészével összhangban, különleges felelősséget ró a hulladéktermelőre, akinek azonosítása ennél fogva alapvető fontosságúnak tűnik.

72. A rendelet 49. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a termelő megteszi a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az általa szállított hulladék kezelése az emberi egészség veszélyeztetése nélkül és környezetvédelmi szempontból megfelelő módon történjen a szállítás teljes tartama alatt, és a hasznosítás, valamint az ártalmatlanítás során. A termelő felelőssége tehát csak e folyamatok befejezését követően szűnik meg.

73. Az Interseroh állításával ellentétben a hulladékszállítást szervező személy felelőssége nem zárja ki a termelő felelősségét. Noha jogellenes szállítás esetén a visszavétel felelőssége első helyen a szállítást szervező személyt terheli,²¹ ettől még a rendelet, amely a visszavétel kötelezettségét és a vonatkozó költségeket láncmechanizmus szerint rója a bejelentőtől kiindulva „más természetes vagy jogi személyeken” keresztül a küldő ország illetékes hatóságára, lehetővé teszi a termelő felelősségének megállapítását, amennyiben a szervező felelőssége nem állapítható meg.²² A környezetvédelemre vonatkozó jogszabályok, megfelelően az annak biztosítására irányuló igénynek, hogy ne legyen gazdátlan hulladék, és rendelkezésre álljon egy tároló, amennyiben a hulladék aktuális birtokosa fizetőképtelen,

21 — Lásd a rendelet 24. cikkének (9) bekezdését.

22 — A rendelet 24. cikkének (9) bekezdése és 25. cikkének (4) bekezdése nem mentesíti a bejelentőt minden felelősség alól, mivel csak azt írják elő, hogy a szállítást szervező személyt ugyanolyan kötelezettségek terhelik, mint őt. Márpedig az e rendelet 2. cikke (15) bekezdésének a) pontjában foglalt, rangsorba állított meghatározás értelmében a bejelentő mindenekelőtt az eredeti termelő. (i.).

főszabály szerint tehát nem zárják ki az eredeti termelő felelősségét, még akkor sem, ha a hulladék már nincs a birtokában.²³

74. Ha olyan jogellenes szállításra derül fény, amely a címzettnek nem róható fel, és a szállítást szervező személy nem vonható felelősségre, például mert e személy fizetőképtelen, vagy mert megszűnés alatt áll, az illetékes hatóságoknak lehetőségük kell legyen a címzethez vagy a hasznosító intézményhez fordulniuk, hogy tudomást szerezzenek a termelő kilétéről, hogy adott esetben megállapítsák annak felelősségét, vagy kötelezzék őt a visszaszállítás költségeinek viselésére.

75. Ezen okok miatt azt kell megállapítani

- egyrészt, hogy a rendelet 18. cikkének (4) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az kizárólag azon rendelkezésekre utal, amelyek az e rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében említett információk bizalmas kezelését írják elő a hulladékszállítási folyamaton kívüli, harmadik felekkel szemben; és
- másrészt, hogy a rendelet 18. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely az üzleti titok védelméhez való joggal kapcsolatos okoknál fogva korlátozza a hulladék címzettjének a hulladék termelőjére vonatkozó, az említett rendelet VII. mellékletében foglalt dokumentum 6. pontjában előírt információkhoz való hozzáférését.

C – A második kérdésről

76. Második, az elsődleges jog hatására vonatkozó kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság közvetve azt kívánja megtudni, hogy a rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében foglalt kötelezettség összeegyeztethető-e az üzleti titok védelmének az e jogból és az uniós jog általános elveiből eredő követelményeivel.

77. Ilyen körülmények között azt kell megvizsgálni, hogy az alapvető jogok tiszteletben tartásával ellentétes-e a rendeletnek a jelen indítvány 75. pontjában bemutatott értelmezése.

78. E kérdés annak megvizsgálását teszi szükségessé, hogy az üzleti titok uniós jogi védelmet élvez-e, és amennyiben igen, milyen mértékű e védelem.

79. A válasz az lehet, hogy az üzleti titok védelméhez való jog az uniós jogban elvként jelenik meg.

80. E jog szerepel az Európai Unió Alapjogi Chartájában mint a gondos ügyintézéshez való jog egy alkotóeleme. E Charta 41. cikkének (2) bekezdése értelmében a gondos ügyintézéshez való jog magában foglalja többek között „mindenkinnek a jogát arra, hogy a személyére vonatkozó iratokba a bizalmas adatkezeléshez, illetőleg a szakmai és üzleti titokhoz fűződő jogos érdekek tiszteletben tartása mellett betekintszen”. Az említett jog szerepel az EUMSZ 339. cikkben, amely előírja az uniós intézmények tagjai számára, hogy nem fedhetik fel a szakmai titoktartási kötelezettség alá tartozó információkat, „különösen a vállalkozásokra, üzleti kapcsolataikra és költségelemeikre vonatkozóan”.

81. A Bíróság ítélezési gyakorlatában több ízben utalt az üzleti titok védelméhez való jogra, amelyet általános elvként határozott meg.

23 — A rendelet 24. cikkének (10) bekezdése és 25. cikkének (5) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy azok nem érintik a felelősségre vonatkozó nemzeti vagy közösségi jogszabályokat. Márpedig a hulladékokról és egyes irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 312., 3. o.) 15. cikkének (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy az eredeti termelő vagy birtokos a teljes hasznosítási és ártalmatlanítási művelet elvégzésének felelőssége alól nem mentesül, még akkor sem, ha a hulladékot előzetes kezelés céljából más személyhez szállítják. E rendelkezés a rendelet sérelme nélkül lehetővé teszi egyébiránt a tagállamok számára, hogy meghatározzák a felelősség feltételeit, és határozzanak arról, hogy mely esetekben marad az eredeti termelőnél a felelősség a teljes kezelési folyamatért, és mikor osztható meg a termelő és a birtokos felelőssége a kezelési folyamatban részt vevő szereplők között, vagy hárul át egyikükről a másikukra.

82. Az 53/85. sz., AKZO Chemie és AKZO Chemie UK kontra Bizottság ügyben 1986. június 24-én hozott ítéletében²⁴ a Bíróság, noha megállapította, hogy az ügyben alkalmazandó rendelkezések különleges helyzetekre vonatkoznak, úgy vélte mindazonáltal, hogy azok az igazgatási eljárás során alkalmazandó általános elvet fejeznek ki.²⁵ A Bíróság a C-36/92. P. sz., SEP kontra Bizottság ügyben 1994. május 19-én hozott ítéletében²⁶ megerősítette „a vállalkozásnak az üzleti titkok védelméhez fűződő jogával kapcsolatos alapelv” létezését.²⁷

83. Mivel az üzleti titok védelmét közvetlenül általános elv biztosítja, nem tartom lényegesnek annak vizsgálatát, hogy azt a tulajdonhoz való jog vagy a gazdasági tevékenység szabad gyakorlásához való jog alkotóelemeként kell-e védeni.

84. Mindenesetre ez az elv nem korlátlan jogosultságként ölt testet, hanem azt a társadalomban betöltött szerepe függvényében kell értékelni. Következésképpen ez az elv korlátozható azzal a feltétellel, hogy a korlátozások közérdeken alapuló kényszerítő okokkal igazolhatók, alkalmasak az általuk elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem haladják meg az e cél megvalósításához szükséges mértéket.

85. Ekként a fent hivatkozott Varec-ügyben hozott ítéletében a Bíróság például a gazdasági szereplőknek a bizalmas információik és üzleti titkaik védelméhez való jogát mérlegelte a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó információkhoz való hozzáféréshez való joghoz képest.²⁸

86. Az elvégzendő mérlegelés során álláspontom szerint figyelembe kell venni, hogy az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése szerint az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem. Ez a politika az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet”-elven alapul. Továbbá az EUMSZ 11. cikk értelmében „[a] környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítása céljából – be kell illeszteni az uniós politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába”.

87. A környezet védelme és az üzleti titkokhoz való jog mérlegelése során a meghatározó tényezők álláspontom szerint abban keresendők, hogy a szóban forgó információ milyen mértékben járul hozzá a környezet védelméhez, másrészt abban, hogy az üzleti titok ezen információ közzététele során milyen mértékben sérül.

88. A kereskedő azon kötelezettsége, hogy felfedje a termelő kilétét, a környezetvédelem közérdekű céljának felel meg.

89. Általánosságban, amint azt a Bíróság a C-411/06. sz., Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítéletében megállapította,²⁹ a rendelet mind célját, mind tartalmát tekintve főként az emberi egészség és a környezet védelmét szolgálja a hulladékok határokat átlépő szállításának esetleges káros hatásaival szemben.³⁰

24 — 53/85. sz. ügyben hozott ítélet, EBHT 1986., 1965. o.

25 — 28. pont.

26 — C-36/92. P. sz. ügyben hozott ítélet, EBHT 1994., I-1911. o.

27 — 36. és 37. pont. Lásd továbbá a C-450/06. sz. Varec-ügyben 2008. február 14-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-581. o.) 49. pontját.

28 — 51. és 52. pont.

29 — C-411/06. sz. ügyben hozott ítélet, EBHT 2009., I-7585. o.

30 — 62. pont.

90. Noha a rendelet által a veszélyes hulladékok tekintetében előírt előzetes írásbeli bejelentési és engedélyezési eljárást is a környezetpolitika jellemző eszközének lehet minősíteni,³¹ a zöld listán szereplő hulladékok tekintetében előírt információszolgáltatási eljárás ugyancsak e célnak felel meg. A Bíróság ekképpen megállapította, hogy „az a tény, hogy a [...] rendeletet alkalmazni kell a nem veszélyes hulladékokra és a hasznosításra szánt hulladékokra is, nem biztosít számára kereskedelmi jelleget, és nem csökkenti környezetvédelmi jelentőségét, mivel a környezetre káros jelleg a hulladékok velejárója, bármilyen típusúak legyenek is [32]”³³

91. A hulladék, veszélyességének mértékétől függetlenül, nem tekinthető szokásos árucikknek. Kizárólag „felügyelt szabadság mellett”³⁴ szállítható, mivel szállítását szükségszerűen korlátozzák a környezetvédelemhez fűződő feltétlenül érvényesítendő követelmények.

92. Az adatoknak a hulladék címettségének átadott dokumentumon való feltüntetésére vonatkozó kötelezettség szükségesnek tűnik e cél eléréséhez.

93. E kötelezettség kétszeres, az ellenőrző hatóságok számára a hatékonyságot, a hulladékhasznosítást felelős címettek számára pedig a biztonságot biztosító garanciának tekinthető.

94. A hulladék szállítása vagy a célállomásra való megérkezése során történő ellenőrzése hatékonyságának feltétele ugyanis az, hogy a tranzitállam vagy a célállomás szerinti állam hatóságai a hulladékot kísérő dokumentumba betekintve azonnal tudomást szerezzenek a termelő kilétéről, anélkül hogy a szállítást szervező személyhez kellene fordulniuk, aki – a rendelet 18. cikke (1) bekezdése a) pontjának alkalmazásában – a küldő államban található. Amint azt a belga kormány állítja, ezen információ olyan kritériumnak tekinthető, amely lehetővé teszi annak mérlegelését, hogy szükség van-e fizikai ellenőrzés lefolytatására, amely szükségképpen hosszú és költséges, mivel az áru megállását igényli. Tehát az, ha a kereskedőhöz kell fordulni a termelő kilétének megismerése végett, lassítja az ellenőrzési eljárásokat, következésképpen komoly kényelmetlenségekkel jár a tevékenység ágazatai, így a „just-in-time” elvét alkalmazó és ekként működő tengeri szállítás számára.

95. Ki kell emelni, hogy noha a zöld listán szereplő hulladékokat úgy kell tekinteni, mint amelyek minimális veszélyt jelentenek a környezet és az emberi egészség számára, a rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében előírt információszolgáltatási kötelezettség célja a veszélyes hulladékok tekintetében előírt előzetes értesítési és írásos beleegyezési eljárás megkerülése kockázatainak kiküszöbölése. Következésképpen lényeges, hogy a tagállami hatóságok folyamatos felügyeletet gyakorolhassanak a hulladék termelési helyétől a végső hasznosításának helyéig történő szállítása folyamán, annak érdekében, hogy lehetőségük nyíljon annak vizsgálatára, hogy e hulladékok valóban a zöld listán szerepelnek-e, vagy hogy adott esetben nem keveredtek-e más anyagokkal olyan mértékben, amely veszélyeztetné a környezet tiszteletben tartása mellett történő hasznosításukat.

96. A kezelés biztonságával kapcsolatban az osztrák kormány helytállóan emelte ki, hogy a hulladék jellegének és összetételének ismeretében győződhetnek meg arról a címett és az ellenőrző hatóságok, hogy a hulladék kezelése környezeti szempontból eredményes és hatékony módon történik. A hulladéktermelő megjelölése önmagában alapvető fontosságú jelzésként szolgálhat, amikor például megállapítást nyer, hogy a termelő általában veszélyes hulladékot termel. Továbbá, ha a hasznosító intézmény vagy a célállam ellenőrző hatóságai úgy ítélik meg, hogy nem kellő módon tájékoztatták őket, kiegészítő pontosításokat kérhetnek e termelőtől.

31 — 59. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

32 — Kiemelés tőlem.

33 — A fent hivatkozott Bizottság kontra Parlament és Tanács ügyben hozott ítélet (67. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 — Lásd Gillardin, J., „Les déchets: des marchandises en liberté surveillée”, *L'entreprise et la gestion des déchets*, Bruylant, Bruxelles, 1993, 63. o.

97. A termelő kilétének ismerete a hulladék címezte számára szükséges információnak tekinthető tehát, akitől ezen információ nem tagadható meg, amikor a szállítás szervezéséhez kereskedőt vesz igénybe.

98. Az üzleti titok körébe tartozó adatok védelméhez való jognak a fentiekből esetlegesen következő sérelme véleményem szerint korlátozott.

99. Osztom a Bizottság elemzését, amely arra hivatkozik, hogy a szállítási folyamat résztvevői az egymás közötti kapcsolatokban bizonyos fenntartások mellett szerződési kikötések útján enyhíthetik az abból esetlegesen eredő kényelmetlenségeket, hogy a címezett a termelő kilétére vonatkozó információkat a rendelet által előírttól eltérő célból használja fel.

100. Egyebekben kételyeket táplálok azon sérelem valódi voltával és súlyával kapcsolatban, amely a termelő kilétének közzététele folytán a kereskedőt érheti. Az írásbeli szakasz és a tárgyalás során benyújtott információk nem teszik lehetővé annak pontos megállapítását.

101. A fenti megfontolásokból az következik, hogy a zöld listán szereplő hulladékok tekintetében a rendelet által bevezetett információszolgáltatási rendszer arányos.

102. Megállapítom tehát, hogy a második kérdés vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőt, amely érinthetné a rendelet – általam javasolt módon értelmezett – 18. cikke (1) és (4) bekezdésének az érvényességét.

IV – Véggövetkeztetések

103. A fenti indokok alapján azt javaslom, hogy a Bíróság az alábbi választ adja a Verwaltungsgericht Mainz által előterjesztett kérdésekre:

- „1) A 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikkének (4) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az kizárólag azon rendelkezésekre utal, amelyek az 2009/31 irányelvvel módosított 1013/2006 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében említett információk bizalmas kezelését írják elő a hulladékszállítási folyamaton kívüli, harmadik felekkel szemben.
- 2) A 2009/31 irányelvvel módosított 1013/2006 rendelet 18. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely az üzleti titok védelméhez való joggal kapcsolatos okoknál fogva korlátozza a hulladék címezte a hulladék termelőjére vonatkozó, az említett rendelet VII. mellékletében foglalt dokumentum 6. pontjában előírt információkhoz való hozzáférést.
- 3) A második kérdés vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőt, amely érinthetné a 2009/31 irányelvvel módosított 1013/2006 rendelet 18. cikke (1) és (4) bekezdésének az érvényességét”.